

культури та спорту фундаменталізація фізкультурно-оздоровчої освіти має стати актуальним для пріоритету державної політики.

Література:

1. Вернадский В. И. (1989). *Биосфера и ноосфера*. М. : Наука. 261 с.
2. Горащук В.П. (2010). *Культура здоров'я – новий педагогічний напрямок в системі освіти України*: Науковий часопис НПУ імені М.П.Драгоманова. Серія № 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт): зб. наукових праць. К.: Вид-во НПУ імені М.П. Драгоманова. Випуск 10. С. 200-204.
3. Дубогай О.Д. (2011). *Основні поняття й терміни здоров'язбереження та фізичної реабілітації в системі освіти*: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Луцьк: Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. 296 с.
4. Завидівська Н. Н. (2010). *Основи фізичного виховання у системі здоров'язбереження студентської молоді* : навч. посіб. з фіз. для студ. ВНЗ. Львів : Укр. технології. 216 с.
5. Завидівська Н. Н. (2012). *Фундаменталізація фізкультурно-оздоровчої освіти: аспект здоров'язбережувального навчання студентів* : монографія. К. : УБСНБУ. 402 с.
6. Іщенко М. П. (2010). *Філософія науки: питання теорії і методології*: навч. посібник. К. : УБС НБУ. 2010. 442 с.
7. Маслова Н.В. (2017). *Ноосферное образование. Как превратить обучение в естественное познание мира*. М.: Концептуал. 248 с.
8. Субіна, О. О. (2016). *Ноосферна освіта як важлива складова фахової педагогічної підготовки*. Єдність навчання і наукових досліджень – головний принцип університету : матеріали звітної науково-практичної конференції викладачів, докторантів та аспірантів, 14-18 березня 2016 року. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова. С. 108-110.

УПРОВАДЖЕННЯ КОМПЕТЕНТІСНОГО ПІДХОДУ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Ольга Васильєва

к.пед.н., доцент

Ізмаїльський державний гуманітарний університет

Сучасні тенденції розвитку суспільства зумовлюють особливі соціальні очікування щодо підготовки висококваліфікованих фахівців та необхідність підвищення рівня професійної діяльності сучасних педагогів. Відбувається трансформація традиційної системи освіти у форматах простору Нової української школи, здійснюється перехід до особистісно-центричного освітнього процесу, зміщуються акценти у навчальній діяльності студентів із репродуктивної до творчо-пошукової. Основою відповідності студента як спеціаліста новим вимогам є напрацювання майбутнім педагогом власних прийомів засвоєння наукових знань, технологій пошуку нової інформації, здобуття нових вмій.

Таким чином, метою статті є висвітлення ключових компетенцій при здійсненні самостійної діяльності при набутті практичного досвіду при вивченні професійно спрямованих дисциплін.

Існують різні підходи до визначення поняття «компетенція». Буквально (від. лат. *competere* – добиваюся, відповідаю) означає коло повноважень, надане законом, статутом або іншим актом конкретному органу або посадовцю; знання і досвід у тій чи іншій галузі [5].

У словнику російської мови С. Ожегова дається таке визначення компетенції – коло питань, в яких хто-небудь добре поінформований [1].

На думку Є. Павлютенкова поняття компетентності передбачає «сукупність фізичних та інтелектуальних якостей людини і властивостей, необхідних людині для самостійного й ефективного вирішення різних життєвих ситуацій для того, щоб створити кращі умови для себе в конструктивній взаємодії з іншими. Таким чином, компетентність означає наявність знань про різні аспекти життя людини, навичок творчого оволодіння інтелектуальним і фізичним інструментарієм, здатності взаємодіяти з іншими людьми в різних ситуаціях, враховуючи конфліктні» [2, с.172-173].

В словнику професійної освіти наведено таке визначення – це якість високопрофесійного працівника, здатного максимально реалізувати себе в конкретних видах трудової діяльності і здатного адаптуватися до умов, які змінюються за правилами ринкового механізму, що управляє професійною мобільністю, плануванням кар'єрного зростання, професійною само актуалізацією.

Професійна компетентність, на думку К.А. Абульханової, – це професійна готовність і здатність суб'єкта праці до виконання завдань і обов'язків у повсякденній діяльності. Вона виступає критерієм його відповідності та вимогам спільної праці [3].

Варто зазначити, що аналіз наведених визначень поняття «компетентність» дозволяє зробити висновок, що головними її характеристиками є знання і досвід у конкретній галузі або професії. Професійна компетентність – складне утворення, яке посідає важливе місце в структурі особистості.

Проведений науковий пошук свідчить, що притаманні особистості ініціативність, життєвий досвід, самостійність, навички і є професіоналізм. У ході наукового пошуку виявлено, що професійна компетентність є інтегральною характеристикою особистості, яка впливає на рівень її фахової підготовленості та здатності виконувати конкретні посадові функції. Професійна компетентність може бути не тільки мірилом професіоналізму, а й провідним фактором, який визначає успішність реалізації професійних, соціальних функцій, так і життєдіяльності особистості зокрема.

Своєрідними характеристиками професійної компетентності особистості виступають знання, навички і вміння. Решта компонентів розглядають як її суб'єктні характеристики, в яких проявляються ставлення особи до діяльності, її індивідуальний стиль у виконанні професійних функцій. Рівень професійної компетентності залежить від різних показників, зокрема, індивідуальні протипоказання щодо виконання професійних функцій.

На підставі огляду літературних джерел виокремимо компоненти структури професійної компетентності, зокрема: професійні знання – об'єктивно важлива інформація в обраній особистістю діяльності, створюють в обраній галузі технології досягнення найвищих показників; професійні вміння – це певні дії, «технічні» засоби, які використовує особистість у процесі реалізації професійних функцій і обов'язків; професійні навички – відображають здатність особистості виконувати професійні дії; психологічні особливості свідчать про сформованість усіх компонентів психіки особистості; професійна позиція – цілісне психічне утворення, до якого входять установки, власні домагання, особистісні відносини, оцінки власного досвіду, досвіду оточення, спосіб самовизначення; акмеологічні інваріанти – це сформовані компоненти структури професіоналізму, які визначають найвищу продуктивність праці і творчий потенціал. Загальними та специфічними акмеологічними інваріантами, які визначають успішне оволодіння професійною майстерністю, є постійне включення до процесу прийняття рішень, передбачення, проникливість, особистісні домагання, мотивація досягнень, саморегуляція та інші професійно важливі якості та індивідуальні особливості [4].

Професійна компетентність є провідним компонентом кожного виду діяльності та праці в цілому. Саме вона забезпечує досягнення результатів запланованих особистістю, найвищої професійної майстерності. Просування до цієї мети передбачає подолання певних

етапів, кожен з яких свідчить про рівень оволодіння професійно компетентністю, а саме: виховання здатності успішно виконувати професійні обов'язки; професійна майстерність у процесі виконання професійної ролі; готовність до сталої продуктивної праці; творче оволодіння дослідно-інноваційним стилем професійної діяльності.

Запропонована еталонна модель професійної компетентності допомагає простежити еволюцію професійного зростання, виявляти його тенденції і спрямовувати його розвиток відповідно до власної стратегії досягнення успіху.

Аналіз наукових джерел засвідчує про те, що професійна компетентність, як складне психологічне утворення має певну структуру, яка включає:

- спеціальну предметну компетентність (фаховий рівень);
- соціально-психологічну, яка визначається закономірностями психічних станів; соціальні настанови, позиції, адаптація, комунікативні здібності, психологічна сумісність; необхідність пізнання психологічних особливостей соціального середовища; психологічний клімат, груповий настрій та інші соціально-психологічні явища;
- психологічну, як комплекс психологічних знань і вмінь, необхідних для розв'язання професійних завдань у різних галузях діяльності;
- методичну.

Отже, професійна компетентність є складним різнокомпонентним феноменом, до якого входять такі показники компетенцій освітнього процесу:

- інтелектуальні компетенції: наявність у майбутніх учителів потреб у пізнавальній діяльності, володіння дидактичними вміннями та навичками освітньої діяльності, уміння орієнтуватися у різних інформаційних джерелах для засвоєння нових знань;
- методологічні компетенції: уміння аналізувати, класифікувати, систематизувати, узагальнювати явища дійсності; наукові знання; володіти методами наукового пізнання; уміння проектувати та планувати власну пізнавальну, професійну та соціальну діяльність;
- загальнокультурні компетенції: формування гуманістичних цінностей; уміння виявляти, оцінювати явища дійсності з опорою на ціннісні основи; глибока повага до людей, повага до національних традицій;
- комунікативні компетенції: знання про засоби та закономірності спілкування; прогнозування та оцінювання наслідків конфліктних ситуацій.

Таким чином, досягнення обраних компетенцій можливе завдяки вирішення наступних завдань: здійснення переходу до компетентнісного підходу в навчально-виховному процесі; наближення характеру навчання майбутніх учителів до потреб сучасного життя, скорочення тривалості після вузівської адаптації випускника; надання майбутнім учителям не тільки глибоких знань, а й навичок реальної практичної діяльності; включення майбутніх учителів до професійної діяльності за отриманою спеціальністю; налагодження зв'язків з освітніми закладами для співпраці у сфері практичної підготовки майбутніх фахівців.

Компетентнісний підхід чітко відображає сутність інноваційних процесів у сфері освіти і вимагає переходу в оцінюванні студентів за знаннями, вміннями та якостями до оцінювання за компетенціями. Суттєвим у розумінні цього підходу є створення психолого-педагогічних умов для особистісних досягнень майбутніх учителів. Пріоритетними для вирішення поставленого завдання є: дослідження рівня професійно орієнтованих компетенцій майбутніх учителів; організація системи підвищення кваліфікацій викладацького складу; розробка технологій формування компетенцій; апробація розроблених інноваційних технологій та діагностичного інструментарію; проведення семінарів-

практикумів з обраної проблеми; проведення науково-практичних конференцій, круглих столів, консилиумів; друк методичних посібників; залучення майбутніх фахівців до наукової роботи; упровадження досвіду роботи в практику закладу вищої освіти.

Реалізація поставлених завдань має сприяти адекватному самовизначенню та самореалізації майбутнього фахівця. Провідною ідеєю є досягнення поставленої мети завдяки запровадженню певних освітніх заходів, а саме: створення варіативного, відкритого освітнього середовища, що відповідає динаміці освітніх потреб особистості; розвиток, формування у студентів навичок самостійного здобуття та аналізу знань для вирішення проблем у різноманітних навчальних ситуаціях; створення комфортного психологічного клімату для всіх учасників освітнього процесу закладу вищої освіти; активний розвиток суб'єктів освітнього простору, організації їх спільної діяльності в зоні найближчого розвитку з використанням проектних технологій, групових творчих справ тощо; створення на факультеті атмосфери творчого самовизначення викладачів та студентів, комфортного психологічного клімату, мотивації до особистісного зростання та професійного розвитку в усіх учасників освітнього процесу.

Висновки. Таким чином, організація компетентнісного підходу з підготовки майбутніх учителів до самостійної роботи має сприяти активній практичній діяльності та усвідомленню обраної спеціальності майбутніми фахівцями. Для реалізації розвитку професійної компетентності майбутнього фахівця вважаємо за потрібне вже на першому курсі створити умови для свідомого вибору студентами подальшої майбутньої спеціалізації в освітньому процесі закладу вищої освіти, формування професійно-психологічної спрямованості як провідного блоку структури особистості майбутнього учителя, який включав мотиви, прагнення, розвиток професійно значущих здібностей, позитивне активне ставлення студентів до майбутньої професійної діяльності завдяки включенню у безпосередню роботу з дітьми раніше, ніж звичайно, розробки реальної програми особистісних дій, глибокого розуміння змісту та перспектив власної кар'єри.

Література:

1. Ожегов С. И. (1987). *Словарь русского языка*. 19 изд. испр. Москва: Русский язык. 750 с.
2. Павлютенков Є. М. (1998). *Компетентний випускник-мета і результат діяльності школи*. Збірник наукових праць. Київ-Запоріжжя. Вип.10. С. 172-173.
3. Абульханова К. А., Васина Н. В., Лаптев Л. Г., Слостенин В. А. (1998). *Психология и педагогика*. Москва: Совершенство. 320 с.
4. Сохань Л. В., Єрмакова І. Г., Несен Г. М. (2003). *Життєва компетентність особистості*. Київ: Богдана. 520 с.
5. *Советский энциклопедический словарь*. М. 1990. 627 с.

ОЦІНКА ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ СУБ'ЄКТА РИНКУ ФІНАНСОВИХ ПОСЛУГ

Лідія Волощук

д. екон. н., доцент

Одеський національний політехнічний університет

Ольга Янковська

магістрантка

Одеський національний політехнічний університет

Проведення ефективного аналізу фінансового стану банку передбачає виконання ряду умов. Ключовими умовами, на наш погляд, є достовірність та точність інформації, що використовується під час аналізу, а також його своєчасність і завершеність. Це дозволяє